

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 16C/7/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1118205946
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Doricová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1118205946.3

Uznesenie

Okresný súd Bratislava I v sporovej veci žalobcu: T. Y. L. R., G. XX.XX.XXXX, K. G. J.I. T., XXX XX Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika zastúpená v 1. rade: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, 813 11 Bratislava, v 2. rade: B. B. W., Z. X. P.: B. B. Z., v 4. rade: B. M. I., s uvedením adresy pracoviska zástupcu v 2. až 4. rade Krajský súd v Bratislave, Záhradnícka 10, 813 66 Bratislava, v 5. rade: Krajský súd v Bratislave, so sídlom Záhradnícka 10, 813 66 Bratislava, v 6. rade: B. K. K., Okresný súd Bratislava I, Záhradnícka 10, 812 44 Bratislava, v 7. rade: M. B. B. K., Krajský súd v Bratislave, Záhradnícka 10, 813 66 Bratislava, v 8. rade: Okresný súd Bratislava I, so sídlom Záhradnícka 10, 812 44 Bratislava, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej porušením práva na ochranu osobnosti a iné, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie z a s t a v u j e.
- II. Súd žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava I dňa 03.04.2018 domáha proti žalovanému Slovenskej republike zastúpenej v 1. rade Ministerstvom spravodlivosti SR, 2. rade: B. B. W., v 3. rade B. B. Z., v 4. rade: B. M. I., v 5. rade: C. súd v Bratislave, v 6. rade: B. K. K., v 7. rade: M. B. B. K., v 8. rade: Okresný súd Bratislava I, náhrady nemajetkovej ujmy 25.000 eur s príslušenstvom a rozhodnutia, že súd zistil, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/178/2012-279 z 25.06.2013 Slovenská republika porušila právo žalobcu podľa § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a § 193 Civilného sporového poriadku, ktoré žalobcovi zaručujú a ospravedlnenia za v petite uvedené ohováranie a nezákonné postupy súdov a sudkýň a za nezákonné postupy Ministerstva spravodlivosti SR s tým, že pokiaľ žalobca neobdrží ospravedlnenie od žalovanej Slovenskej republiky do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku prehlásenie so znením totožným so zisteniami súdu je žalobca oprávnený uverejniť formou platenej inzercie na náklady Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR v časopise Justičná revue ospravedlnenie.

2. Súd uznesením č. k. 16C/7/2018-22 zo dňa 11.09.2018 vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia, opravil a doplnil žalobu tým, že v žalobe je potrebné odstrániť nesúlad medzi žalobným nárokom žalobcu a označením žalovaného tak, že žalobca 1. označí žalovaného ako štát Slovenská republika, za ktorú koná príslušný štátny orgán to príslušné ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky) a je teda potrebné opraviť označenie zástupcu žalovaného ako štátu v súlade s § 135 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého, ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná, žalobný návrh v jeho časti 2. a 3. opraví tak, aby bolo zrejmé čoho sa žalobca domáha od žalovaného, o čom má súd konať a rozhodnúť a to tak, aby predmetný žalobný bol jasný, určitý, zrozumiteľný a v prípade, že spočíva v plnení, aj vykonateľný niektorým zo

zákonem prípustných spôsobov výkonu rozhodnutia a v súlade s § 137 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti, o nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu, žalobný návrh doplní o nárok, ktorým sa žalobca mieni domáhať proti žalovanému zástupcom v 5. rade a v 8. rade. Súd žalobcu tiež poučil, že v prípade, že v stanovenej lehote žalobu nedoplní a neopraví, súd podanie odmietne podľa § 129 ods. 3 Civilného sporového poriadku.

2.1. Uznesením č. k. 16C/7/2018-27 zo dňa 03.01.2019 súd žalobu v časti proti označeným zástupcom žalovanej Slovenskej republiky v 2. až 8. rade odmietol a súd sťažnosť žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I vydanému vyššou súdnou úradníčkou č.k.16C/7/2018-22 zo dňa 11.09.2018 zamietol. Voči uvedenému uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd uznesením č. k. 14Co/132/2019-47 zo dňa 25.05.2021 tak, že uznesenie č. k. 16C/7/2018-27 zo dňa 03.01.2019, vo výroku, ktorým súd prvej inštancie odmietol žalobu žalobcu v časti proti označeným zástupcom žalovanej Slovenskej republiky v 2. až 8. rade zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a odvolanie proti výroku uznesenia č. k. 16C/7/2018-27 zo dňa 03.01.2019, ktorým súd prvej inštancie zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I vydanému vyššou súdnou úradníčkou č. k. 16C/7/2018-22 zo dňa 11.09.2018 odmietol.

3. V žalobe žalobca uviedol, že sa domáha ochrany pred neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, avšak žiada, aby súd túto posúdil v intenciách zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorý upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Predmet sporu nie je možné jednoznačne ustáliť, nie je celkom zrejmé, či si žalobca svoj nárok uplatňuje titulom ochrany osobnosti § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) alebo jeho žalobu je potrebné považovať za žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy (a morálnej satisfakcie - § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z.) za nesprávny úradný postup. Žaloba žalobcu vykazuje tak znaky žaloby na ochranu osobnosti (požadované ospravedlnenie, zverejnenie ospravedlnenia na náklady žalovanej v Justičnej revue, konštatovanie porušenia práva podľa § 135 ods. 1 O.s.p. a § 193 C.s.p., náhrada nemajetkovej ujmy za "ohováranie"), ako i žaloby podanej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (konštatovanie nesprávnych úradných postupov, nemajetková ujma a pod.), avšak z nej už nie je zrejmé, či ním označené zásahy majú byť nesprávnym úradným postupom alebo neoprávneným zásahom do osobnostných práv. Dôrazné rozlíšenie uvedeného, má potom nielen vplyv na splnenie si poplatkovej povinnosti za podanú žalobu, ale u každého z týchto nárokov súd posudzuje iné predpoklady a zákonné podmienky pre jeho uplatnenie a priznanie/nepriznanie. Nie je totiž vylúčené, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) titulom nesprávneho úradného postupu orgánov štátu, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (príp. morálne zadošťučinenie) spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Podľa okolností, za ktorých k takému konaniu došlo, prichádza do úvahy tak možnosť ochrany osobnosti fyzickej osoby v zmysle ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj možnosť ochrany poškodenej osoby v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.. Je potrebné si najskôr ustáliť čo je (aké nároky) predmetom samotnej žaloby - či nárok na ochranu osobnosti alebo nároky podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (prípadne oba).

4. Lustráciou v Registri obyvateľov súd zistil, že žalobca dňa 30.03.2022 zomrel.

5. Podľa § 61 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

Podľa § 63 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

Podľa § 63 ods. 2 CSP v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

6. Právo na poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle cit. ust. § 17 zák. č. 514/2003 Z. z. má podobne ako náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv v zmysle § 13 ods. 2 Obč. zák. alebo právo na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia pri škode na zdraví v zmysle ust. § 444 Obč. zák. osobný charakter - je totiž viazané na tú osobu, ktorá tvrdí, že bola poškodená, resp. že jej bola spôsobená ujma. Vzhľadom na túto osobnú povahu uplatňovaného práva toto právo smrťou poškodenej osoby zaniká.

6.1. Uvedenému záveru nasvedčuje aj právny záver vyslovený NS SR v Rozsudku zo dňa 30.03.2010 sp. zn. 2Cdo/93/2008, že "nemajetková ujma je primerané zadosťučinenie, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčíslieť v peniazoch. Toto subjektívne osobnostné právo je právom neoddeliteľným od osobnosti fyzickej osoby, ktoré trvá po celú dobu života fyzickej osoby, ako právo rýdzo osobné, nemôže sa pred súdom domáhať úspešne občianskoprávnej ochrany podľa citovaných ustanovení nikto iný, ako sama dotknutá určitá konkrétna fyzická osoba, preto na uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy je aktívne legitimovaná vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej smeroval zásah a toto právo ako právo nemajetkové, zaniká smrťou (§ 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka), neprechádza smrťou fyzickej osoby na dedičov a nestáva sa predmetom dedenia".

6.2. Z uvedeného vyplýva, že je vylúčené, aby súd priznal zadosťučinenie v peniazoch namiesto dotknutej fyzickej osoby nejakému tretiemu subjektu, pretože poskytnutím nemajetkovej ujmy v peniazoch niekomu inému by stratilo nielen svoju satisfakčnú funkciu, ktorým má byť zmiernenie nemajetkovej ujmy zomrelej fyzickej osoby, ale by nadobudlo výlučne majetkový charakter, čo je v rozpore s cieľom ochrany poskytovanej citovanými ustanoveniami.

7. V danej veci má súd z výsledku lustrácie z Registra obyvateľov za preukázané, že žalobca v priebehu konania zomrel. V takomto prípade má súd po posúdení povahy sporu možnosť konanie buď zastaviť alebo v konaní pokračovať. Povahou veci sa rozumie povaha hmotných práv a povinností, o ktoré v konaní ide, čo vyplýva práve z toho, že procesné nástupníctvo sa odvodzuje od nástupníctva hmotnoprávneho. V predmetnom konaní sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy a zverejnenia ospravedlnenia z dôvodu porušenia práva na ochranu jeho osobnosti a to v žalobe uvedeným nesprávnym úradným postupom súdov. Konajúci súd poukazuje na skutočnosť, že právo na zverejnenie ospravedlnenia a ako aj právo na náhradu škody za vzniknutú nemajetkovú ujmu je nárokom osobnej povahy, ktoré môže uplatniť iba účastník poškodený nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci a jeho smrťou tento nárok zaniká. Svojou povahou je veľmi úzko spojený s dotknutou fyzickou osobou a má za účel formou konštatovania porušenia práva a prípadne primeranou finančnou náhradou zmierniť nemajetkovú ujmu spôsobenú účastníkovi konania nesprávnym úradným postupom. Nakoľko smrťou poškodenej osoby by zverejnenie ospravedlnenia a poskytnutie peňažného zadosťučinenia niekomu inému než poškodenej osobe stratilo svoju satisfakčnú funkciu, neprichádza v tomto prípade do úvahy pokračovanie v konaní s právnymi nástupcami zomrelého.

8. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd vzhľadom na osobnú povahu danej veci v zmysle § 63 CSP konanie zastavil.

9. Podľa Čl. 4 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

Podľa Čl. 4 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

10. Súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku s prihliadnutím na Čl. 4 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ale žalovanému ako protistrane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, nakoľko žalobca počas konania, skôr ako sa konanie právoplatne skončilo, zomrel. Súd vo vzťahu k žalobcovi ako subjektu bez procesnej subjektivity nemohol o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť a teda žalovanému priznať nárok náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Bratislava I, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.